

Laidiens: 24.01.1997., Nr. 27

Precizēts 31.01.1997., Latvijas Vēstnesis Nr.33 (748)

Ministru kabineta noteikumi Nr. 37

Rīgā 1997.gada 21.janvārī (prot. nr.5 5.§)

Militārpersonu dienesta gaitas nolikums

*Izdoti saskaņā ar likuma
"Par valsts aizsardzību" 12.panta 8.punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumos lietotie termini:

1.1. **aktīvais militārais dienests** - aktīvais militārais dienests uz brīvprātības pamata un obligātais dienests;

1.2. **daļa (atsevišķa daļa)** - militārais (militarizētais) formējums ar juridiskas personas tiesībām;

1.3. **karavīri** - aktīvā militārā dienesta virsnieki, virsdienesta karavīri (instruktori un kareivji) un obligātā dienesta instruktori un kareivji;

1.4. **militārās struktūrvienības** - Nacionālie bruņotie spēki, Valsts prezidenta un Saeimas drošības dienests, Militārās pretizlūkošanas dienests, Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija, kā arī citas valsts aizsardzības institūcijas, kurās dien militārpersonas;

1.5. **militārā mācību iestāde** - mācību iestāde, pēc kuras beigšanas iegūst militāro izglītību un virsnieka pakāpi;

1.6. **rezerves karavīri** - rezerves uzskaitē esošie karavīri līdz likumā noteiktajam maksimālajam vecumam;

1.7. **virsnieku sagatavošanas kursi** - uz militārās mācību iestādes bāzes (vai augstākajā civilajā mācību iestādē atbilstoši militārās mācību iestādes programmai) organizēti kursi, kur personas ar augstāko vai vidējo speciālo izglītību iegūst militārajam dienestam nepieciešamās zināšanas un virsnieka pakāpi.

2. Šie noteikumi nosaka militārpersonu dienesta gaitu.

3. Aktīvā militārā dienesta un rezerves karavīriem un ierindas dienesta un ārrindas dienesta zemessargiem piešķir šādas dienesta pakāpes:

Vispārējās dienesta pakāpes	Jūras spēku dienesta pakāpes	Zemessardzes dienesta pakāpes
Kareivju grupa		
kareivis	matrozis	zemessargs
dižkareivis	dižmatrozis	vecākais zemessargs
Instruktoru grupa		
kaprālis	kaprālis	Zemessardzes kaprālis

seržants	seržants	Zemessardzes seržants
virsseržants	bocmanis	Zemessardzes virsseržants
virsniekvietnieks	virsniekvietnieks	Zemessardzes virsniekvietnieks
Virsnieku grupa Jaunākie virsnieki		
leitnants	leitnants	Zemessardzes leitnants
virisleitnants	virisleitnants	Zemessardzes virisleitnants
kapteinis	kapteinleitnants	Zemessardzes kapteinis
Vecākie virsnieki		
majors	kapteinis	Zemessardzes majors
pulkvežleitnants	komandkapteinis	Zemessardzes pulkvežleitnants
pulkvedis	jūras kapteinis	Zemessardzes pulkvedis
Augstākie virsnieki		
ģenerālis	admirālis	Zemessardzes ģenerālis

4. Rezervē ieskaitīto militārpersonu dienesta pakāpēm pievieno vārdu "rezerves", bet atvaļināto (noņemot no militārā dienesta uzskaites) militārpersonu dienesta pakāpēm - vārdu "atvaļināts". Militāro mācību iestāžu audzēkņiem, piešķirot attiecīgo dienesta pakāpi, tai pievieno vārdu "kadets".

5. Ikvienu personu, iestājoties aktīvajā militārajā dienestā vai ierindas dienestā, dod zvērestu.

6. Personām, kuras ir dienējušas citu valstu armijās (bruņotajos formējumos), pirms zvēresta došanas jāatsakās no citu valstu armijās dotā zvēresta izpildes, apliecinot to ar savu parakstu.

II. Militāro struktūrvienību komplektēšana

7. Militārās struktūrvienības komplektē no Latvijas pilsoņiem, kuri ir iesaukti aktīvajā militārajā dienestā vai uzņemti ierindas dienestā.

8. Aktīvajā militārajā dienestā uz brīvprātības pamata ieskaita virsniekus un virsdienesta karavīrus, ja viņi līdz likumā noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanai var dienēt aktīvajā militārajā dienestā ne mazāk kā piecus gadus.

9. Obligātajā dienestā iesauc vīriešus vecumā no 19 līdz 25 gadiem vai uz brīvprātības pamata - vīriešus vecumā no 18 gadiem.

10. Sievietes, kurām nav bērnu, kas ir jaunāki par trijiem gadiem, aktīvajā militārajā dienestā var ieskaitīt uz brīvprātības pamata vecumā no 18 līdz 40 gadiem.

11. Virsniekiem un virsdienesta karavīriem, kas aktīvajā militārajā dienestā ir iesaukti no rezerves, var noteikt pārbaudes laiku līdz trijiem mēnešiem.

12. Aktīvajā militārajā dienestā nevar iesaukt un ierindas dienestā nevar uzņemt personas, kuras sodītas par tīšiem noziegumiem.

13. Virsnieki slēdz Aizsardzības ministrijā līgumu par aktīvā militārā dienesta pildīšanu uz laiku, kas nav mazāks par pieciem gadiem.

14. Pēc šo noteikumu 13.punktā minētā līguma termiņa notecējuma, pamatojoties uz pušu vienošanos, dienesta laiku var pagarināt - katru reizi uz laiku, kas nav mazāks par pieciem gadiem, vai uz pilnu izdienas laiku līdz likumā noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanai.

15. Virsnieku amatos var iecelt personas, kas beigušas militārās mācību iestādes vai virsnieku sagatavošanas kursus, kā arī aktīvajā militārajā dienestā iesauktās personas, kurām iepriekš ir piešķirtas iekšlietu iestāžu, Zemessardzes, Drošības dienesta vai prokuroru speciālās vai militārās dienesta pakāpes. Šādos gadījumos karavīru dienesta pakāpes pielīdzināmas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.
16. Virsniekus aktīvajā militārajā dienestā iesauc un virsnieku sastāvā ieskaita ar pavēli aizsardzības ministrs.
17. Virsdienestā iesauc obligātajā dienestā izdienējušos karavīrus, kā arī rezerves karavīrus vecumā līdz 40 gadiem ar vidējo izglītību, kuri pēc veselības stāvokļa un morālajām īpašībām, izglītības un militārās sagatavotības ir derīgi aktīvajam militārajām dienestam.
18. Virsdienesta karavīri slēdz militārajās struktūrvienībās (daļās) līgumu par aktīvā militārā dienesta pildīšanu uz laiku, kas nav mazāks par trijiem gadiem.
19. Pēc šo noteikumu 18.punktā minētā līguma termiņa notecējuma, pamatojoties uz pušu vienošanos, virsdienesta laiku var pagarināt - katru reizi uz laiku, kas nav mazāks par trijiem gadiem, vai uz pilnu izdienas laiku līdz likumā noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanai.
20. Obligātajā dienestā izdienējušos karavīrus virsdienestā ar pavēli ieskaita un rezerves karavīrus virsdienestā iesauc militāro struktūrvienību priekšnieki (daļu komandieri).
21. Kandidātus virsnieku un virsdienesta karavīru amatiem (turpmāk - kandidāts) izvēlas militāro struktūrvienību priekšnieki (daļu komandieri) sadarbībā ar attiecīgajām valsts dienesta pārvaldēm (nodaļām).
22. Kandidāta iesaukšanai aktīvajā militārajā dienestā ir nepieciešami šādi dokumenti:
- 22.1. pase;
- 22.2. dokuments par izglītību;
- 22.3. dokumenti, kas apliecina dienesta (darba) stāžu un izdienu virsnieku (virsdienesta karavīru) amatos;
- 22.4. raksturojums no pēdējās dienesta (darba) vietas vai sabiedriskas organizācijas vai valsts amatpersonas ieteikums;
- 22.5. veselības pārbaudes lapa ar medicīniskās ekspertīzes komisijas atzinumu par kandidāta derīgumu aktīvajam militārajām dienestam.
23. Kandidāta veselības pārbaudi veic attiecīgā valsts dienesta pārvalde (nodaļa) pēc militārās struktūrvienības priekšnieka (daļas komandiera) pieprasījuma.
24. Ja ir pieņemts pozitīvs lēmums par kandidāta atbilstību aktīvā militārā dienesta prasībām, kandidāts aizpilda iesniegumu ar lūgumu iesaukt viņu aktīvajā militārajā dienestā:
- 24.1. virsnieki - uz laiku, kas nav mazāks par pieciem gadiem; iesniegums adresējams aizsardzības ministram;
- 24.2. virsdienesta karavīri - uz laiku, kas nav mazāks par trijiem gadiem; iesniegums adresējams militārās struktūrvienības priekšniekam (daļas komandierim).
25. Uz virsnieka iesnieguma jābūt militārās struktūrvienības priekšnieka (daļas komandiera) ieteikumam un augstākas amatpersonas priekšlikumiem par virsnieka turpmāko dienesta gaitu.
26. Pamatojoties uz šo noteikumu 25.punktā minēto ieteikumu un priekšlikumiem, aizsardzības ministrs izdod pavēli par kandidāta iesaukšanu aktīvajā militārajā dienestā, ieskaitīšanu aktīvā militārā dienesta virsnieku sastāvā

un virsnieka dienesta pakāpes piešķiršanu un nosūta virsnieku norīkojuma saņemšanai uz valsts dienesta pārvaldi (nodaļu) pēc virsnieka dzīvesvietas.

27. Lēmumu par virsdienesta karavīriem pieņem un pavēli par iesaukšanu aktīvajā militārajā dienestā izdod militārās struktūrvienības priekšnieks (daļas komandieris) un nosūta karavīru uz attiecīgo valsts dienesta pārvaldi (nodaļu) norīkojuma saņemšanai.

28. Valsts dienesta pārvalde (nodaļa) pēc tam, kad saņemts aizsardzības ministra pavēles izraksts par virsnieka iesaukšanu aktīvajā militārajā dienestā un ieskaitīšanu aktīvā militārā dienesta virsnieku sastāvā vai daļas komandiera pavēles izraksts par karavīra iesaukšanu virsdienestā, triju dienu laikā sagatavo attiecīgos dokumentus, noņem karavīru no rezerves uzskaites un izsniedz viņam norīkojumu ierasties dienesta vietā.

29. Aktīvajā militārajā dienestā iesauktajiem karavīriem, ņemot līdzi norīkojumu, karavīra dienesta apliecību, dienesta gaitas sarakstu un šo noteikumu 22.punktā minētos dokumentus, jāierodas:

29.1. virsniekiem un virsniekvietniekiem - Aizsardzības ministrijas Personāla nodaļā;

29.2. virsdienesta karavīriem (izņemot virsniekvietniekus) - pie attiecīgo militāro struktūrvienību priekšniekiem (daļu komandieriem).

30. Militārās struktūrvienības priekšnieks (daļas komandieris) septiņu dienu laikā nosūta attiecīgajai valsts dienesta pārvaldei (nodaļai) apliecinājumu par karavīra ierašanos dienesta vietā.

31. Militāro struktūrvienību priekšnieki (daļu komandieri) pavēlē par aktīvajā militārajā dienestā iesaukto virsnieku un virsdienesta karavīru ieskaitīšanu šo struktūrvienību (daļu) personālsastāva sarakstā un viņu iecelšanu amatā var noteikt pārbaudes laiku līdz trijiem mēnešiem.

32. Pārbaudes laiku neizturējušos karavīrus no aktīvā militārā dienesta rezervē atvaļina:

32.1. virsniekus - aizsardzības ministrs;

32.2. virsdienesta karavīrus - militārās struktūrvienības priekšnieks (daļas komandieris).

33. Ja aktīvajā militārajā dienestā iestājas sievietes, viņām piešķir attiecīgās virsnieku, virsniekvietnieku un virsdienesta karavīru dienesta pakāpes.

34. Uzņemšanas un komplektēšanas kārtību Zemessardzē nosaka citi normatīvie akti.

III. Dienesta pakāpju piešķiršana un atņemšana un paaugstināšana dienesta pakāpē

35. Obligātajā dienestā un virsdienestā iesauktajiem karavīriem un ierindas dienestā uzņemtajiem zemessargiem pirmo kareivja (matroža, zemessarga) dienesta pakāpi piešķir militārās struktūrvienības priekšnieks (daļas komandieris), izdodot pavēli par viņu ieskaitīšanu militārās struktūrvienības (daļas) personālsastāva sarakstā. Aktīvajā militārajā dienestā iesauktie rezerves karavīri un ierindas dienestā uzņemtie zemessargi saglabā agrāk piešķirto dienesta pakāpi neatkarīgi no ieņemamā amata.

36. Pirmo instruktora dienesta pakāpi - kaprālis - militārpersonām piešķir militārās struktūrvienības priekšnieks (daļas komandieris) - tikai pēc instruktoriem noteiktā apmācības kursa beigšanas.

37. Pirmo virsnieka dienesta pakāpi - leitnants (Zemessardzes leitnants) - militārpersonām piešķir:

37.1. pēc militārās mācību iestādes beigšanas;

37.2. personām ar augstāko izglītību - pēc virsnieku sagatavošanas kursu beigšanas un virsnieku sagatavošanas programmas pārbaudījumu nokārtošanas Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā;

37.3. par kaujas nopelniem.

38. Militārpersonas dienesta pakāpēs paaugstina pakāpeniski, izņemot virsniekvietnieka un pirmo virsnieka dienesta pakāpi, kurās var paaugstināt no jebkuras zemākas dienesta pakāpes.

39. Militārpersonas paaugstina dienesta pakāpē, ja tās ir pozitīvi atestētas un atbilst visām tām prasībām, kuras noteiktas paaugstināšanai dienesta pakāpē vispār un katrā dienesta pakāpē atsevišķi.

40. Militārpersonas dienesta pakāpēs paaugstina pēc noteiktā izdienas laika, ja ieņemamajā amatā paredzēta attiecīga dienesta pakāpe, kā arī par kaujas nopelniem - par piedalīšanos kaujas uzdevumu izpildē, parādot varonību un drošsirdību (neatkarīgi no izdienas iepriekšējā dienesta pakāpē).

41. Kareivjus un instruktorus dienesta pakāpēs paaugstina ar militārās struktūrvienības priekšnieka (daļas komandiera) pavēli.

42. Virsniekvietnieka dienesta pakāpē var paaugstināt militārpersonas pēc virsniekvietnieku sagatavošanas kursu beigšanas un atestēšanas: Nacionālo bruņoto spēku ietvaros - Nacionālo bruņoto spēku komandieris, citās militārajās struktūrvienībās - aizsardzības ministrs.

43. Virsniekus var paaugstināt šādās kārtējās dienesta pakāpēs:

43.1. virsleitnanta (Zemessardzes virsleitnanta) dienesta pakāpē - leitnantus (Zemessardzes leitnantus) pēc triju gadu izdienas leitnanta pakāpē vai pēc Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas beigšanas, vai, ja ir augstākā izglītība, pēc divu gadu izdienas;

43.2. kapteiņa (Jūras spēkos - kapteiņleitnanta, Zemessardzē - Zemessardzes kapteiņa) dienesta pakāpē - virsleitnantus (Zemessardzes virsleitnantus) pēc triju gadu izdienas virsleitnanta pakāpē;

43.3. majora (Jūras spēkos - Jūras spēku kapteiņa, Zemessardzē - Zemessardzes majora) dienesta pakāpē - militārās mācību iestādes vai virsnieku sagatavošanas kursus beigušos kapteiņus (kapteiņleitnantus, Zemessardzes kapteiņus) ar augstāko izglītību pēc triju gadu izdienas kapteiņa (kapteiņleitnanta, Zemessardzes kapteiņa) dienesta pakāpē;

43.4. pulkvežleitnanta (Jūras spēkos - komandkapteiņa, Zemessardzē - Zemessardzes pulkvežleitnanta) dienesta pakāpē - majorus (Jūras spēku kapteiņus, Zemessardzes majorus) ar militāro izglītību pēc četrus gadus izdienas majora (Jūras spēku kapteiņa, Zemessardzes majora) dienesta pakāpē;

43.5. pulkveža (Jūras spēkos - jūras kapteiņa, Zemessardzē - Zemessardzes pulkveža) dienesta pakāpē - komandējošā sastāva amatos pulkvežleitnantus (komandkapteiņus, Zemessardzes pulkvežleitnantus) ar augstāko militāro izglītību; apgādes, apkalpes, administratīvā, juridiskā un tehniskā nodrošinājuma dienesta speciālistus ar atbilstošu augstāko izglītību un militāro izglītību pēc piecu gadu izdienas pulkvežleitnanta (komandkapteiņa, Zemessardzes pulkvežleitnanta) dienesta pakāpē;

43.6. ģenerāļa (Jūras spēkos - admirāļa, Zemessardzē - Zemessardzes ģenerāļa) dienesta pakāpē - pulkvežus (jūras kapteiņus, Zemessardzes pulkvežus) ar augstāko militāro izglītību, ja viņus ieceļ ģenerāļu (admirāļu) amatos.

44. Jaunākos virsniekus, kuri nav beiguši militārās mācību iestādes vai virsnieku sagatavošanas kursus, var paaugstināt kārtējā dienesta pakāpē tikai līdz kapteiņa (kapteiņleitnanta, Zemessardzes kapteiņa) dienesta pakāpei - pēc sešu gadu izdienas katrā dienesta pakāpē. Minētajiem virsniekiem jāiegūst militārā izglītība piecu gadu laikā